DCC-001-001523

B. A. (Sem. V) (CBCS) Examination

May/June – 2015

Gujarati : Paper - XII

(ભાષા વિજ્ઞાન-૧) (ભાષાનો ઈતિહાસ અને સ્વરૂપ-૧)

(New Course)

Faculty Code : 001
Subject Code : 001523

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours] [Total Marks : **70**

વિભાગ-૧

નીચેના પ્રશ્નોમાં આપેલ ચાર વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો : ૨૦

(૧) ગુજરાતના કયા પ્રદેશમાં પટ્ટણી બોલીનો ઉપયોગ થાય છે ?

(A) પૂર્વ ગુજરાત (B) ઉત્તર ગુજરાત

(C) પશ્ચિમ ગુજરાત (D) દક્ષિણ ગુજરાત

(૨) સૌરાષ્ટ્રી બોલી બીજા કયા નામે ઓળખાય છે ?

(A) કાઠિયાવાડી, સોરઠી (B) તળપદી

(C) કચ્છી (D) સૌરાષ્ટ્રીય

(૩) ઉચ્ચારણમાં 'ચ', 'છ', 'જ', 'ઝ',એ સ્પર્શ સંઘષી કયા વર્ગના છે ?

(A) ઓષ્ઠ્ય (B) દંત્ય

(C) તાલવ્ય (D) સ્પર્શ સંઘષી

(૪) કૃદંતના કેટલા પ્રકારો છે ?

(A) ચાર (B) પાંચ

(C) છ (D) સાત

(૫) ગુજરાતીમાં 'હ'નો ઉચ્ચાર કયા પ્રકારનો છે ?

(A) મર્મર ધ્વનિ (B) ઘોષ ધ્વનિ

(C) સ્પર્શ ધ્વનિ (D) અઘોષ ધ્વનિ

(૬) ગુજરાતીમાં 'ણ', 'ન' અને 'મ'એ કયા પ્રકારના વ્યંજનો છે ?

(A) દંત્ય (B) નાસિક્ય

(C) ઓષ્ઠ્ય (D) અર્ધસ્વર

(૭) ગુજરાતીમાં 'ળ' અને 'લ' વ્યંજનોનું ધ્વનિ ઉચ્ચારણ કયું છે ?

(A) ઘોષ (B) પ્રકંપી

(C) પાર્શ્વિક (D) મર્મર ધ્વનિ

(૮) કઈ ભાષામાં શબ્દો કેવળ અવિકારી હોય છે ?

(A) પાલી ભાષા (B) મુગ્ધી

(C) ફારસી ભાષા (D) ચીની ભાષા

(૯) ભાષામાં વપરાયેલા શબ્દના ધ્વનિઓ અને અર્થ વચ્ચેનો સંબંધ કેવો હોય છે ?

(A) યાદચ્છિક (B) મર્મર

(C) પ્રકંપી (D) પહાડી

(૧૦) ઝાલાવાડી કે ગોહિલવાડીની બોલીને કઈ પેટા બોલી તરીકે ઓળખાય છે ?

(A) સુરતી (B) સૌરાષ્ટ્રી

(C) પટ્ટણી (D) મારકણી

(૧૧) ગુજરાતી ભાષાના તળપદા શબ્દોને શું કહે છે ?

(A) વિકારી (B) તત્સમ

(C) દશ્ય શબ્દો (D) તદ્દભવ

(૧૨) અલ્પવિરામ કરતાં વધારે વિરામની જરૂર હોય ત્યારે કયું ચિહ્ન વપરાય છે ?

(A) વિરામ (B) પૂર્ણ વિરામ

(C) વિસર્ગ (D) અર્ધવિરામ(;)

(૧૩) ગુજરાતી ભાષામાં કેટલી જાતિ છે ?

(A) ત્રણ (B) ચાર

(C) બે (D) પાંચ

(૧૪) ગુજરાતી વાક્ય રચનામાં બહુધા કયું પદ પ્રથમ આવે છે ?

(A) કર્મ પદ (B) કર્તા પદ

(C) ક્રિયાપદ (D) વિશેષણ

(૧૫) અશોકના શિલાલેખની ભાષા કઈ છે ?

(A) સંસ્કૃત (B) ઊર્દુ

(C) પાલિભાષા (D) અરબી

(૧૬) નાદતંત્રીઓ સકંપ હોય ત્યારે કયો ધ્વનિ નિપજે છે ?

(A) પ્રકંપી (B) નાસિકય

(C) અઘોષ (D) ઘોષ

(૧૭) ગુજરાતી વર્ણમાળામાં કુલ કેટલા વ્યંજનો છે ?

(A) ૩૪ (B) ૩૬

(C) ૩૫ (D) ૩૮

(૧૮) દક્ષિણ ગુજરાતમાં કઈ બોલી બોલાય છે ?

(A) ચરોતરી (B) સુરતી

(C) ઝાલાવડી (D) પટ્ટણી

(૧૯) બોલી સામાન્ય રીતે કેવા પ્રકારની વાણી છે ?

(A) ખુલ્લી (B) આડકતરી

(C) કથ્ય કે મૌખિક (D) પરંપરિક

(૨૦) શબ્દોને છૂટા પાડવામાં વપરાતા ચિહ્નને શું કહેવાય ?

(A) સ્લીપ (B) ડેસ્ક

(C) કોમા (D) વિગ્રહ રેખા

વિભાગ-૨

૧ ભાષા એટલે શું ? તેની વ્યાખ્યા આપી ધ્વનિતંત્ર રૂપતંત્ર - વાક્યતંત્ર અને શબ્દ ભંડોળનો સામાન્ય પરિચય આપો. ૧૦

અથવા

૧ માનવસમાજમાં ભાષાનો સંબંધ સ્પષ્ટ કરી તેના ઉપયોગો દર્શાવો. ૧૦

૨ શિષ્ટભાષા અને બોલી વચ્ચેનો તાત્વિક ભેદ સમજાવી સૌરાષ્ટ્રની બોલીની લાક્ષણિકતા જણાવો. ૧૦

અથવા

૨ ભાષા અને બોલીનો ભેદ સંક્ષિપ્તમાં સમજાવી સુરતી બોલીની લાક્ષણિકતાઓ સ્પષ્ટ કરો. ૧૦

૩ (અ) ટૂંક નોંધ લખો : (કોઈ પણ **એક**) ૮

(૧) માન્ય ગુજરાતી ભાષાના સ્પર્શ વ્યંજનો

(૨) માન્ય ગુજરાતી ભાષાના સ્વરો.

(બ) ટૂંક નોંધ લખો : (કોઈ પણ **એક**) ૮

(૧) દ્વિરુક્ત શબ્દ પ્રયોગો

(૨) ગુજરાતી ભાષાના અર્ધ સ્વરો.

૪ ગુજરાતી ભાષાનો ઉદ્‌ભવ અને વિકાસની વિવિધ ભૂમિકાનો પરિચય આપો. ૧૪

અથવા

૪ ભારત યુરોપકુળની એક ભાષા તરીકે ભારતીય આર્યભાષાનો વિકાસક્રમ આલેખો. ૧૪